

Turška bojišča.

Ob reki Tigris v Mezopotamiji so Turki v dnevni bitki (6. in 7. aprila) prizadeli Angležem velike izgube. Padlo je okrog 1500 Angležev. Ker se je radi stalnega snega bilo bati, da se turški okopi na desnem bregu Tigrisa preplavijo, so se Turki umaknili v svoje varne glavne postojanke. Na drugih bojiščih nič posebnega.

Sedanji splošni vojni položaj.

Dobropoučeni švicarski list „Zürcher Post“ doprinaša s posebne vojaške strani sledečo sliko vojnega položaja pričetkom spomladi 1916:

„Bistveni znak vojnega položaja začetkom spomladi 1916 obstoja v tem, da je načrt četverosporazuma glede velike istočasne ofenzive na vseh frontah oviran, ne samo radi tega, ker so Francozi potisnjeni v defenzivo, ampak tudi radi tega, ker so se dali Rusi v severnem oddelku zapeljati k prenapljeni ofenzivi, ki zna imeti za nje zle posledice za poznejše bojevanje. Osrednje države (Avstrija in Nemčija) so v uspešni defenzivi na ruski in italijanski fronti, in skupno z Bolgari v sigurnem, pričakujočem položaju na Balkanu; toda na zapadni fronti, proti politično in vojaško najvažnejšim nasprotnikom, so Nemci v krepki ofenzivi, ki niti približno še ni končana. Nikjer ni opaziti pomanjkanja moštva, niti najmodernejših vojnih orožij. Tudi sile in sredstva četverosporazuma še niso izčrpana, toda italijansko število ne pride nikakor do veljave. Rusko armado čaka v očigled že več mesecev zgrajenim nemškimi in avstrijskimi postojankam teška naloga, ki bi bila brez udarcev v preteklem letu silno težavna. Glavna sila boja visi sedaj na Franciji in Angliji. In čim bolj se kopičijo in izrabljajo francoske rezerve v ozemlju med Argoni in Mozo (pri Verdunu), tem važnejše postaja vprašanje, ako bo zamogla Anglija v polnem nadomestiti ne samo vojake, ampak tudi potrebne voditelje?

Še 5 let vojske?

Ko se je nedavno mudil angleški ministrski predsednik Asquith v Rimu, je tudi obiskal sv. Očeta. Asquith se je o pogovoru s papežem izjavil: Papež je mnogo govoril o miru, katerega si srčno želi, da tako vera v človekoljubje na svetu ne bo popolnoma izravana. Krivo je mnenje, se je izrazil sv. Oče, če katera vojska oči se držav trdi, da še ni prišel čas za mir. Papež je trdno prepričan, da vsi narodi zahtevajo mir. Volja narodov se mora spoštovati, predno bodo ljudje izgubili upanje na bodočnost.

Kakor poroča švicarski list „Neue Zürcher Nachrichten“, ni napravil Asquithov obisk pri papežu v Vatikanu dobrega utisa. Znano je, da je izrazil Asquith napram papežu med drugim tudi mnenje, da bo trajala vojska še najmanj pet let! Tega mnenja Asquith ni sicer izrazil iz osebnega prepričanja, marveč z namenom, da bi vzbudil strah, saj tako se je o tem sodilo. Sv. Oče stopa kot ljubezni poln oče med prepirajoče se sinove, iz ust angleškega ministrskega predsednika je pa moral slišati napoved brezkončnega spora in vojske do popolnega uničenja.

Dogodki v Ameriki.

V Združenih državah Severne Amerike stojijo pred važnimi dogodki. Imeli bodo namreč volitev novega predsednika ljudovlade. Dosedanji predsednik Wilson, ki je velik prijatelj Angležev in Francozov, in ki nam in Nemčiji vedno grozi z vojsko, je pri miroljubnem delu Amerikancev izgubil zaupanje. V volilnem okraju Michigan, ki je bil dosedaj na Wilsonovi strani, so mu že dali nezaupnico s tem, da je dobil Wilsonov protikandidat Ford — znani prijatelj mirovnega gibanja — 50.000 glasov, Wilsonu prijazni glasovi pa so ostali v veliki manjšini.

Sicer se pa dosedaj še ni razjasnilo stališče posameznih ameriških strank napram evropski vojski.

Nemški kancelar o poljskem vprašanju.

V nemškem državnem zboru je državni kancelar Bethmann-Hollweg imel dne 5. aprila znamenit govor o vojnih ciljih Avstrije in Nemčije in v katerem se je dotaknil tudi poljskega vprašanja. O bodočnosti Poljske se je sledeče izrazil:

Iz potokov prelite krvi in solza ter iz grobov milijonov padlih mora priti do miru. Za obrambo naše Nemčije smo šli v boj, kajti to, kar je bilo pred vojsko, ne obstoja sedaj več. Zgodovina je delala železne korake. Korak nazaj ni več mogoč. Nemčija in Avstrija niste nameravali sprožiti vprašanja glede Poljske, pač pa je usoda vojne s-

prožila in spravila na dan to vprašanje. Sedaj je pa nastalo to vprašanje in čaka na rešitev. Po takih velikanskih spremembah in pretresljajih ne pozna zgodovina nobenega stanja, kakršnje je bilo pred vojsko. Po vojski bo nastala nova Poljska. Celo člani ruske dume so se javno izrekli, da si ne morejo predstavljati povratka ruskih činovnikov v deželo, v kateri je med tem časom delal za to nesrečno deželo Nemeec, Avstrijec in Poljak. Tudi angleški ministrski predsednik Asquith je nedavno govoril o narodnostnem načelu. Če pa on govori tako in če se postavi v položaj nepremaganega in nepremagljivega nasprotnika, ali še more potem smatrati za močnega, da bi mogla Nemčija kedaj prostovoljno izročiti nazaj nazadnjaški Rusiji narode in ljudstva, katera je osvobodila ona in njena zaveznica med Baltičkim jezerom in med Volinijskimi močvirji, najsi bodo ti narodi Poljaki, Litavci, Balti ali Leti? Ne, gospoda moja, Rusija ne sme postaviti v drugič svojih armad ob nezavarovani izhodno- in zahodno-pruski meji. Rusija ne sme vnovič s francoskim denarjem udreti v nezavarovano nemško ozemlje ob Visli. Državni kancelar je dostavil o Belgiji: Tudi ni človeka, ki bi mogel misliti, da bi mogla Nemčija na zahodu vrniti nazaj tisto ozemlje, katerega je zasedla in na katerem je prelivala svojo kri, ne da bi si poprej zagotovila popolno varnost za svojo bodočnost. Hočemo si ustvariti zamčenj, da ne bo postala Belgija nikoli podložna država Francije ali Anglije in da ne bo postala v vojaškem in gospodarskem oziru predtrdba Anglije in Francije proti Nemčiji.

Rabuke v nemškem drž. zboru

V nemškem državnem zboru je prišlo dne 8. aprila pri razpravi o državnem proračunu do burnih prizorov. Med drugimi se je namreč tudi oglasil k besedi socialdemokratski poslanec Liebknecht, ki je o najetju vojnega posojila govoril v protidomovinskem smislu. Zabavljal je čez vlado in govoril proti vojski. Poslanci so mu klicali: „Lump, vi spadate v norišnico!“ Poslušaleci so obkolili govorniški oder in so grozili Liebknechtu. Hrup je bil vedno hujši in končno je predsednik Kaempf poslancu Liebknechtu odzvel besedo. Ker Liebknecht ni hotel zapustiti govorniškega odra, ga je predsednik izključil od seje. A Liebknecht še vedno ni hotel iti. Poslanec Müller ga je hotel s silo odstraniti, pa ni šlo. Predsednik si je pomagala s tem, da je sejo odgodil.

Juanšikaj se odp vedal prestolu

Kakor znano, se je Juanšikaj odpovedal cesarstvu. Med tem pa se prekucija na Kitajskem vedno bolj širi. Svojo neodvisnost je proglasila pokrajina Kwantung in mesto Kanton. Baje je ponudil Juanšikaj ustašem te-le pogoje: Juanšikaj odstopi ter se umakne v pokrajino Cenang. Izvoli se nov predsednik izmed treh kandidatov, ki jih označi Juanšikaj. Zasedovanje pristave cesarstva mora takoj prenehati. Juanšikaj bo dobival letno 10.000.000 talerov (to je: 35.000.000 K). Izda se splošno pomiloščenje in sklic narodni zbor.

Slovenske žrtve za domovino.

— Franc Dvoršak. Norički vrh pri Radgoni: Neizprosna smrt nam je iz našega vrha pobrala mladega fanta, Frančka Dvoršak, ki je zastavil svoje mlado življenje v bran ogrožene domovine. V 20. letu svoje starosti je našel smrt tam na Doberdovski planoti, kjer že toliko slovenskih junakov v Bogu spi. Hrabro se je boril za obstoj očetnjave in slovenske domovine, dokler mu ni sovražna krogla pretrgala niti življenja. Dolgo časa se ni moglo nič gotovega izvedeti o njem, dokler ni prišlo pred kratkim uradno poročilo o njegovi smrti. Oče njegov pa se bojuje na ravno istem torišču, kakor padli sin. Bog mu podeli zdravo in srečno vrnitev! Ti pa, dragi Franček, mirno spavaj v tuji zemlji, oproščen vseh skrbi, nadlog in težav, dokler nas ljubi Bog v nebesih združiti ne bo!

— Jožef Kukovič. V Ipeku na Črnogorskem je umrl vsled bolezni in zmrzlin dne 8. januarja 1916, Jožef Kukovič, doma iz St. Lovrenca na Drav. polju. Bil je vrl in blag mladenič, prižubljen pri vseh. Zdaj Te krije daleč od domačega kraja v svojem naročju hladna zemlja, a v sreih domačih in zancev ostaneš v trajnem spominu, a Tvoja duša vživaj rajski mir!

— Blaž Pernat. Iz Cirkovec pri Pragerskem: Za domovino je smrt storil blagi mož in oče 2 otrok, Blaž Pernat. Bil je goreč častilec Marijin, priden in potrpežljiv, je do zadnje ure molil sv. rožni venec. N. p. v m.!

— Karol Rebernak. Iz Konjice se nam piše: Z italijanskega bojišča je došla žalostna vest, da je od krogle zadet padel junaške smrti Karol Rebernak, doma na Bregu pri Konjicah, star 23 let. Počivaj v miru in naj Ti bo tuja zemlja lahka!

— Alojzij in Franc Rušnik, Franc Kotnik, Janez Založnik, Anton Zbličajnik in Franc Golčar.

Iz Zreč se nam piše: Mladi posestnik Alojzij Rušnik je padel kot junak na bojišču. Njegov brat Franc in Kotnik Franc pa sta umrla v bolnišnici nekje pri Karpatih. V imenovanih gonah počivata menda tudi naročnika „Slovenskega Gospodarja“, pogrešana mlada gos. odarja Janez Založnik in Anton Zbličajnik. O mladeniču Francu Golčar sodijo, da je v Galiciji našel junaški grob. Svetila vsem večna luč!

— Franc Trabos, Karol Lorenc, Filomen Marko in Andrej Weiland. Sv. Jurij ob Pesnici: Vedno bolj raste število smrtnih žrtvev za domovino tudi iz naše župnije. Razen onih, ki so bili v „Slov. Gospodarju“ že imenovani, je doslej znano, da niso več med živimi, ti-le: Franc Trabos, viničar na Pesnici, ki zapuša mlado ženo s 5 otročiči; padel je že julija l. l. — Zadobljenim ranam je podlegel posestniški sin Karol Lorenc iz Pesnice; kot član mladeniške Marijine družbe je lani odšel na južno bojišče, a k novemu letu je prišlo obvestilo, da je dne 19. dec. došel. — Nedavno se je dognalo, da je okoli Vseh svetih padel tudi Filomen Marko, viničarski sin in pomožni tukajšnji cerkovnik, ki je bil priden mladenič in bi bil tako rad ovdovelo mater na stara leta oskrbel. Starejši brat je ujet na Ruskem, mlajši pa je moral za njim na južno fronto in tudi dalje časa ni več glasu o njem. — Posebno hudo nas je tudi zadelo, ko smo izvedeli, da je laška granata končala življenje mladega moža Andreja Weiland na Gor. Pesnici; tako kot mladenič in družbenik Marijin, kakor kot mož se je pokazal vselej zgledega kristjana in pravega moža, zato je izguba tem težja za ženo in otroka in za nas vse. — Bog jim daj vsem svoj mir!

Razne novice.

Oljkine vejice za soško fronto. Vsled prošnje poveljstva naše armade ob soski fronti se je v Mariboru pod predsedstvom gospe baronice Twickel ustanovil ženski odbor, kateri bo na cvetno nedeljo in prejšnji dan pred mariborskimi cerkvami in po ulicah prodajal oljkine vejice. Poveljstvo soške armade bo samo poskrbelo za oljkine vejice; blagoslovil pa jih bo prevzviseni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik. S upicek za oljkine vejice je namenjen za vdove, siroe in invalide soške armade, t. j. armade, ki stoji na fronti k tera je velikanska, nepremaljiva trdnjava, ki čuva našo domovino in pred vsem naše domače kraje. Kadi tega si naj vsak obiskovalec cerkev iz mesta in dežele in sploh vsak domoljub kupi oljkino vejico, ki je bodo prodajale članice omenjenega od ora. S tem bo vsak storil veliko domoljubno delo. Navadne oljkine vejice se bodo prodale za 20 v, vejice s trakovi pa za 40 v. Preplačala se bodo hvaležno sprejela.

* **Posvetitev presv. Rešnji Krvi Jezusovi.** Po naročilu letošnjega postnega pastrskega lista se je zadnje, t. j. peto ali Tih nedeljo po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah lavantinske škofije vršila posvetitev presv. Rešnji Krvi. V mariborski stolnici so to pomenljivo slovesnost izvršili prevzviseni knez in škof ob obilni asistenci in mnogostevilni udeležbi vernega ljudstva. Po končani postni pridigi in po litanijah presv. Imena Jezusovega so v spodnjem delu prezbiterija na kratko razložili pomen izvanredne slovesnosti, potem pa s povzdignjenim in slovesnim glasom pred izpostavljenim presv. R. Telesom narekovali posvetilno molitev, ki so jo pobožni verniki za njimi ponavljali. Nato so dali zadnji blagoslov s presv. R. Telesom in tako završili lepo pobožnost.

* **Profesor Ivan Markošek ž.** Zopet je nemila smrt zahtevala svojo žrtve v vrstah lavantinske duhovščine, pobrala je enega izmed najboljših in najdelavnostih. Profesor Ivan Markošek je dne 11. aprila, ob 3. uri zjutraj, po kratki, pa mučni boleznii v 44. letu svoje starosti mirno v Gospodu zatisnil svoje oči. Rojen na Teharjih leta 1873 je študiral na gimnaziji v Celju in bogoslovju v Mariboru, ter je bil leta 1898 v duhovnika posvečen. Služil je kot kaplan v Smartnu v Rožni dolini in Vitanju, na to kot korni vikar v Mariboru, kjer je leta 1907 postal veroučitelj na meščanskih šolah in leta 1911 profesor veroučitelj na realki. Pokojnik je bil neumorno vstrajen in delaven. Kot sin revnih starišev se je moral na gimnaziji sam preživiti s podučevanjem drugih gimnazijcev, in je s tem bornim zaslužkom še podpiral svojo dobro mater. Bil je vedno odličen učenec. Kot bogoslovec in duhovnik je porabil vsako betvico časa za študiranje, da je izpopolnjeval svoje znanje. Profesor Markošek je ves čas svojega bivanja v Mariboru z velikim navdušenjem deloval v katoliškem delavskem društvu; bil je, dasiravno ni stal temu društvu na čelu, vendar duša delavskega društva. Istotako je posvetil svoje moči tudi cecilijanskemu društvu. Vnet za vse dobro in vsestransko delaven je bil vendar skromen, ponižen, tih značaj, ki nikdar ni iskal priznanja in plačila za svoj trud na tem svetu. Poleg tega je bil globoko pobožen. V molitvi in premišljevanju je iskal tolažbe in nadnaravne pomoči pri svojem delovanju. Če je le bil prost, si ga gotovo našel vsaki dan popoldne pri blagoslovu; sploh je blagi pokoj-